

**Харківський національний
автомобільно-дорожній університет**

Богомолів Віктор Олександрович
**Ключові задачі сталого розвитку університету та
шляхи їх вирішення**

**Програма кандидата на посаду ректора Харківського
національного автомобільно-дорожнього університету**

2020

Вступ

Харківський національний автомобільно-дорожній університет продовжує свій 90-річний поступ в непростих умовах. Однак наш колектив забезпечує стабільну роботу Університету, не дивлячись на значну кількість зовнішніх викликів.

Після уважного ознайомлення з рекомендаціями до Плану стратегічного розвитку ХНАДУ до 2025 року, представленими усіма факультетами нашого університету, можна зробити один узагальнюючий їх висновок. Значна частина пропозицій або продиктована недостатністю, або спрямована на поліпшення, або неможлива без стійкого і самодостатнього фінансового стану ЗВО, який в першу чергу спирається на дохідну частину бюджету ХНАДУ.

Тому і пропонується основну мету реалізації цієї Програми сформулювати, як «Досягнення до 2025 року стійкого та самодостатнього рівня дохідної частини фінансового стану ХНАДУ».

Як показує досвід попередніх семи-десяти років однією з основних причин дефіцитності бюджету ХНАДУ є помітне зменшення контингенту студентів.

Звідси можуть бути сформульовані і основні завдання Програми:

- щорічне збільшення загальної кількості здобувачів вищої освіти I, II та III рівнів навчання денної, заочної та дистанційної форм навчання, включаючи і післядипломну підготовку фахівців;
- щорічне збільшення кількості студентів-іноземців.

Крім того в перелік основних завдань необхідно включити також напрямки, які сприяють підвищенню рівня дохідної частини фінансових показників ХНАДУ, а саме:

- підвищення обсягу фінансування госпдоговірних робіт;
- збільшення обсягу фінансування держбюджетних тем;
- підтримання показників діяльності ХНАДУ на рівні, що забезпечує наше місце розташування в групі ЗВО з базовим державним фінансуванням наукових досліджень;

- підвищення доходної частини в роботі АГЧ, видавничого відділу та інших відділів, служб та кафедр ХНАДУ.

Ці та безліч інших викликів, що стоять перед ХНАДУ, в умовах ринкових відносин при наданні освітніх послуг в Україні, можна об'єднати основними, або ключовими задачами, вирішення яких дозволить в значній мірі досягти поставленої мети.

Сформулюємо ці задачі:

- збільшення кількості здобувачів вищої освіти усіх рівнів та форм навчання;
- вдосконалення системи управління університетом;
- підвищення активності міжнародної діяльності ХНАДУ;
- підвищення рівня доходів співробітників ХНАДУ;
- підвищення та ефективне використання науково-технічного та інноваційного потенціалу ХНАДУ;

Розглянемо основні шляхи вирішення цих задач.

1. Збільшення кількості здобувачів вищої освіти усіх рівнів та форм навчання

- розробити комплексну програму, спрямовану на стабільне підвищення контингенту здобувачів вищої освіти;
- створити в ХНАДУ відділ маркетингу та комунікацій(рекламний відділ), метою якого буде постійна робота в напрямку популяризації та підвищення привабливості і престижності (конкурентоспроможності) наших спеціальностей, спеціалізацій та Університету в цілому;
- на кожному факультеті необхідно сформулювати «напрямки підготовки», які напевно будуть мати популярне звучання у сучасній молоді та давати можливість нашим випускникам займати такі посади, як наприклад: «Директор малого підприємства з виробництва автозапчастин»; «Директор малого підприємства по експлуатації та ремонту транспортних засобів», «Інженер з експлуатації і ремонту автомобільної електроніки», «Інженер з експлуатації та ремонту

сучасного гаражного обладнання», «Менеджер з продажу транспортних засобів» і т.ін .;

- для підвищення конкурентоспроможності наших випускників технічних спеціальностей передбачити поглиблену економічну і юридичну підготовку фахівців. У своїй рекламі, з цього питання, нам необхідно культивувати думку про те, що ми готуємо фахівця-інженера, який додатково знає: як в сучасних умовах відкрити своє мале підприємство, як від нього отримати прибуток і як захистити свій бізнес;
- забезпечити ефективну присутність та просування(рекламу) Університету в інтернет-середовищі, з використанням соціальних мереж: Instagram, Telegram, Facebook, YouTube та інших місць, де найчастіше «присутня» молодь, потенційні абітурієнти нашого університету;
- підвищити активність рекламної діяльності університетської газети «Автодорожник», створити в ній постійно діючу рубрику «Для абітурієнтів ХНАДУ»;
- постійно вдосконалювати рекламну складову нашого сайту. Дослідження, проведені в університетах України, показали, що найбільший вплив на думку і вибір абітурієнтів надає саме професійно сформований сайт Університету. Саме він, в основному, визначає успіх ЗВО в складній конкурентній боротьбі між університетами по залученню на свої спеціальності майбутніх студентів;
- забезпечити присутність університету в інформаційному просторі шляхом наповнення офіційного сайту та сторінок у соціальних мережах актуальною інформацією про життя Університету, спеціальності, вартість навчання, строк навчання, умови проживання у гуртожитку, опис навчальних програм, тощо. Інформація подаватиметься українською, англійською та ін. мовами;
- сайт має бути буквально «пронизаний» рекламою наших спеціальностей. Вона повинна бути насичена відомостями про те, що наші спеціальності та освітні програми підготовки дають прекрасну комп'ютерну, економічну і достатню для інженерної та підприємницької діяльності юридичну підготовки. Тобто знання, які найбільш затребувані у сучасної молоді. Ми в своїй рекламі повинні

переконливо показати, що наш випускник з отриманими у нас знаннями знайде високооплачувану роботу і в Україні, і за кордоном;

- рекламні блоги необхідно формувати так, щоб вони згодом без особливих зусиль могли бути розміщені на сторінках ХНАДУ в соціальних мережах;

- на сайті необхідно організувати постійну рубрику - опитування і студентів, і викладачів на питання: «Що Ви вважаєте потрібно зробити для підвищення конкурентоспроможності наших спеціальностей і ЗВО в цілому». Це стане серйозним підживленням ідеями, що сформують подальшу роботу в цьому напрямку;

- підготовка та запуск на сайті рекламних роликів (українською, англійською мовами) про: освіту, науку, студентське життя в університеті, успішних випускників ХНАДУ та ін.;

- розробка та розміщення на сайті екскурсії по Університету (цифровий формат);

- продовжити практику організації навчального процесу з отриманням подвійного диплому. Такий підхід в значній мірі підвищить рівень конкурентоспроможності наших спеціальностей. В цьому напрямку доцільно шукати партнерів в таких країнах як: країни Прибалтики, Польща, Чехія, Болгарія, Словаччина, Словенія, Румунія, перш за все через більш низький мовний бар'єр між нашими країнами;

- продовжити і розвивати практику дистанційного навчання здобувачів усіх трьох рівнів освіти;

- апробація та впровадження перспективних технологій дуальної освіти, активно залучати роботодавців до формування освітніх програм;

- залучати студентів до виконання держбюджетних та госпдоговірних тем і грантових угод, підтримувати участь студентів у наукових конференціях, конкурсах та олімпіадах;

- через співпрацю з Малою академією наук залучати до науково-дослідницької роботи талановиту шкільну молодь;

- розвиток спортивної і фізичної підготовки здобувачів вищої освіти з метою поширення здорового способу життя;

- подальший розвиток матеріальної бази студентської художньої творчої діяльності і фізичного виховання;

- забезпечити поступове поліпшення умов проживання здобувачів вищої освіти в студентських гуртожитках.

2. Вдосконалення системи управління університетом

- забезпечити подальшу оптимізацію структури Університету, яка б забезпечувала чіткий розподіл управлінських повноважень як по вертикалі, так і по горизонталі;
- подальше підвищення ролі Вченої ради Університету у вирішенні основних питань діяльності та стратегії розвитку ХНАДУ;
- дотримання принципів демократії, гласності та доброчесності при удосконаленні структури управління університетом;
- виховання та підготовка нової генерації управлінців університету;
- проводити регулярні опитування співробітників та студентів з метою врахування їх думки під час розробки управлінських рішень;
- впровадити в практику університету єдину методику рейтингової оцінки досягнень в системі «ЗВО - факультет - кафедра - викладач»;
- здійснити аудит всіх видів реклами університету з метою визначення найефективніших;
- оцінювати якість освітнього процесу у тісній співпраці з органами студентського самоврядування;
- сприяти формуванню в студентському середовищі потенційних лідерів, організаторів та залучати їх до роботи в органах студентського самоврядування;
- забезпечити подальшу реалізацію програми доброчесності в освітньому процесі та науковій діяльності університету;
- подальше впровадження електронного документообігу між співробітниками і підрозділами університету;
- подальший розвиток електронної системи управління освітнім процесом;
- для навчальної та наукової роботи викладачів і студентів продовжити функціонування відкритого цифрового простору в Науковій бібліотеці Університету, із доступом до сучасних навчальних та наукових баз даних. Модернізувати web-сторінки наукової бібліотеки та електронного архіву ХНАДУ;
- реалізація віддаленого доступу для студентів та викладачів ХНАДУ до електронних БД бібліотеки;
- сприяти ефективному розвитку дистанційної та змішаної форм навчання в університеті у тому числі і завдяки функціонуванню наукової бібліотеки як провідного науково-інформаційного центру в рамках «Електронної бібліотеки ХНАДУ»;

- систематичний моніторинг якості освітніх послуг для отримання зворотного зв'язку від здобувачів вищої освіти, випускників, роботодавців щодо напрямів удосконалення освітнього процесу та забезпечення його відповідності сучасним умовам і стандартам;
- подальше розширення співробітництва з роботодавцями щодо забезпечення ефективної підготовки студентів;
- забезпечити подальше формування блоку дисциплін вільного вибору студентів з урахуванням потреб ринку праці та роботодавців;
- підготувати дорожню карту поступової акредитації освітніх програм Університету;
- створити в університетській газеті «Автодорожник» постійно діючу рубрику «Готуємося до акредитації освітніх програм».

3. Підвищення активності міжнародної діяльності ХНАДУ

- розробити концепцію міжнародної діяльності університету;
- сприяти більш активній взаємодії з європейськими партнерами, подальшій інтеграції до єдиного європейського науково-освітнього простору. Посилити участь Університету в міжнародних та європейських асоціаціях університетів;
- активізувати участь у міжнародних програмах «Еразмус+», «Horizon Europe» та інших проектах Європейського союзу, США, Канади, Китаю та ін.;
- збільшити кількості вітчизняних та міжнародних учасників наукових заходів, що проводяться в Університеті, шляхом забезпечення їх трансляції та організації інтерактивного спілкування учасників із застосуванням сучасних комунікаційних технологій (вебінари, відеоконференції, тощо);
- інтернаціоналізація університетських видань шляхом включення їх у відомі міжнародні науково-метричні бази даних;
- розширити можливості щодо стажування та творчих відпусток науково-педагогічного складу ХНАДУ як в українських, так і в закордонних ЗВО та виробничих підприємствах;
- встановити, що при направленні наших викладачів і співробітників на стажування за кордон, одними з основних цілей їх стажувань є:
 - пошук партнерів з організації навчання наших студентів за програмами подвійних дипломів;

- пошук міжнародних грантів на виконання науково-технічних розробок і вдосконалення навчального процесу;
- супровід вже існуючих договорів з: навчання за програмами з подвійним дипломом, виконання робіт за поточними міжнародними грантами.

У завданні і звіті співробітника про зарубіжне стажування (відрядження) ці розділи повинні бути обов'язковими;

- сприяти академічній мобільності студентів, аспірантів та докторантів ХНАДУ з метою стажування в закордонних ЗВО та інших підприємствах;
- розширити практику запрошення іноземних викладачів та вчених до проведення публічних лекцій в університеті;
- продовжити інтернаціоналізацію освітніх програм Університету з метою залучення на навчання іноземних студентів, створення належних умов для їх адаптації та інтеграції в освітній та виховний процеси;
- сприяти всеохоплюючому вивченню англійської мови викладачами та студентами університету;
- матеріально стимулювати викладання іноземними мовами.

4. Підвищення рівня доходів співробітників ХНАДУ

- для забезпечення додаткової ЗП співробітникам ХНАДУ, в якості додаткових джерел доходу на кафедрах, необхідно вважати:
 - госпдоговори;
 - держбюджетні теми з фінансуванням МОН;
 - продаж ліцензій на науково-технічні розробки ХНАДУ;
 - міжнародні гранти;
 - робота на платних курсах підвищення кваліфікації;
 - робота на платних курсах з навчання робітничим професіям;
 - робота на платних курсах з навчання комп'ютерному програмуванню та ін.;
 - робота в платних спортивно-оздоровчих секціях на площах ХНАДУ;
 - отримання доходу від видавничої діяльності (видання і реалізація наших монографій, підручників, навчальних посібників і т.ін.);
 - отримання державної премії;

- отримання премії Кабінету Міністрів за перспективну науково-технічну розробку;
- отримання стипендій: Президента України, Верховної Ради, Кабінету Міністрів, МОН;
- організація спонсорської допомоги для ХНАДУ;
- інші види робіт, що не суперечать чинному законодавству України. Кафедри мають право самі знаходити і пропонувати виконання робіт, що забезпечують їм отримання додаткових доходів, якщо це не суперечить інтересам ХНАДУ і законодавству України;
- необхідно встановити, що щорічно кожна кафедра університету при плануванні своєї фінансової діяльності використовує будь-які складові додаткових джерел доходу для досягнення своїх планових показників і підвищення рівня ЗП своїм співробітникам;
- удосконалити систему матеріального стимулювання працівників за освітні та наукові досягнення.

5. Підвищення та ефективне використання науково-технічного та інноваційного потенціалу ХНАДУ

- збереження, зміцнення та розвиток матеріально-технічної бази навчального процесу та наукових досліджень, оснащення їх сучасним обладнанням і технічними засобами;
- використання в освітній та науковій діяльності сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, продовження створення необхідної кількості мультимедійних аудиторій;
- постійно модернізувати комп'ютерні лабораторії та класи;
- приймати участь та розвивати центри колективного користування науковим обладнанням за підтримки Міністерства освіти і науки України;
- затвердити і розширити практику залучення до керівництва аспірантами (3-й рівень освіти) викладачів - к.т.н., доцентів відповідних кафедр;
- розвивати наукові школи та Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів, молодих вчених;
- з метою пошуку нових шляхів для актуалізації тематики госпрозрахункових замовлень, створити на базі ХНАДУ освітньо-науково-виробничий консорціум;

- розвивати міжкафедральні наукові дослідження, із залученням зовнішніх відомих вчених і фахівців;
- розвивати музейно-виставковий університетський комплекс;
- підтримувати матеріально-технічну базу швидкісної лабораторії ХНАДУ;
- постійно збільшувати кількість публікацій в журналах, розміщених в міжнародних науково-метричних базах даних SCOPUS та Web of Science , оскільки ці показники є одними з основних при атестації ЗВО і сприяють збільшенню ступеня базового фінансування університету. Безумовне виконання інших критеріїв, встановлених МОН при атестації ЗВО;
- вдосконалити форми співпраці з випускниками Університету з метою підвищення ефективності залучення коштів для реалізації освітніх і наукових проектів;
- впроваджувати енергозберігаючі технології.